

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ****ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2019****A1.**

Θέμα του κειμένου αποτελούν οι αξίες της δημοκρατίας.

1^η § Η αναγκαιότητα των ιδανικών ως απάντηση του συγγραφέα στην αμφισβήτηση των νέων για τον ρόλο του ενεργού πολίτη μέσα στο πλαίσιο των δημοκρατικών κανόνων.

2^η § Το ιδανικό της ανοχής ως αντίδοτο στον φανατισμό που απειλεί την παγκόσμια ειρήνη.

3^η § Το ιδανικό της μη βίας ως χαρακτηριστικό της δημοκρατίας, σύμφωνα και με τον Καρλ Πόπερ, οδηγεί στην ομαλή επίλυση των ιδεολογικών διαφορών και συγκρούσεων και κατ' επέκταση στην αρμονική συμβίωση.

4^η § Η δημοκρατία επιτρέπει την ανανέωση ιδεών και νοοτροπίας με τη μορφή ειρηνικών επαναστάσεων και την υιοθέτηση νέων τρόπων ζωής.

5^η, 6^η § Το ιδανικό της αδελφότητας, που διαμορφώθηκε μέσα από αιματηρές συγκρούσεις, εξασφαλίζει την επιβίωση της δημοκρατίας και σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, αποτελεί αναγκαιότητα.

B1.

α. Σωστό

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Σωστό

ε. Λάθος

B2.

α. Επίκληση στην αυθεντία

3^η παράγραφος «Ποτέ δεν ξεχνώ τη διδαχή του Κάρλ Πόπερ, σύμφωνα...αιματοχυσίες»

5^η παράγραφος «Στο έργο του Φιλοσοφία της Ιστορίας ο Χέγκελ... «απέραντο σφαγείο»

B2β.

Η επίκληση στην αυθεντία και στις δύο περιπτώσεις ενισχύει την επιχειρηματολογία και αυξάνει την αξιοπιστία των θέσεων του συγγραφέα. Πιο συγκεκριμένα:

Στην πρώτη περίπτωση χρησιμοποιεί τη διδαχή του Κάρλ Πόπερ για να τεκμηριώσει το ιδανικό της μη βίας ως χαρακτηριστικό της δημοκρατίας. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι η μη χρήση βίας διακρίνει τα δημοκρατικά από τα μη δημοκρατικά πολιτεύματα.

Στη δεύτερη περίπτωση ενισχύει τη θέση ότι η ανθρώπινη ιστορία χαρακτηρίζεται από εμφύλιες συγκρούσεις και διαμάχες επικαλούμενος τη ρήση του Χέγκελ.

B3α.

διδασχά = διδασκαλία

χλευασμού = κοροϊδίας, λοιδορίας

συμβίωσης = συνύπαρξης

αντιπολιτεύεται = αντικρούει, αντιτίθεται

B3β.

1. «...ο Χέγκελ χαρακτήρισε την Ιστορία ως «απέραντο σφαγείο»...»: συνυποδηλωτική, μεταφορική λειτουργία της γλώσσας

απέραντο σφαγείο = πεδίο διάπραξης εγκλημάτων με θύμα τον άνθρωπο / πεδίο άπειρων εγκληματικών ενεργειών

2. «...η μικρή φλόγα της λογικής που φωτίζει την πορεία μας»: συνυποδηλωτική, μεταφορική λειτουργία της γλώσσας

φωτίζει την πορεία μας = δείχνει την πορεία μας / μας κατευθύνει / μας καθοδηγεί / μας προσανατολίζει

B4α.

1. Υποτακτικός λόγος

Παραδείγματα

α. «Ποτέ μου δεν ξεχνώ τη διδασχά του Κάρλ Πόπερ, σύμφωνα **με την οποία** αυτό **που** ουσιαστικά διακρίνει μια δημοκρατική εξουσία από τη μια μη δημοκρατική είναι **πως** μονάχα στην πρώτη οι πολίτες μπορούν **να** ξεφορτωθούν τους κυβερνώντες χωρίς αιματοχυσίες» 3^η παράγραφος

β. «Μόνο η δημοκρατία επιτρέπει τη διαμόρφωση και την εξάπλωση των ειρηνικών επαναστάσεων **όπως** συνέβη τις τελευταίες δεκαετίες με την αλλαγή στις σχέσεις των δύο φύλων, **που** ίσως να είναι η μεγαλύτερη επανάσταση της εποχής μας» 4^η παράγραφος

2. Προφορικότητα στο ύφος

Παραδείγματα

α. «Θέλετε να δοκιμάσουμε να τις απαριθμήσουμε;» 1^η παράγραφος

«Μπορούμε να τον διαψεύσουμε;» 5^η παράγραφος
(χρήση ρητορικών ερωτήσεων και α' πληθυντικού προσώπου)

β. «Δεν χρειάζονται παραδείγματα: τα έχουμε καθημερινά μπροστά στα μάτια μας» 2^η παράγραφος.

(χρήση α' πληθυντικού προσώπου)

B4β.

Η παρένθεση (η fraternite της Γαλλικής επανάστασης) είναι ένας ξένος όρος που επεξηγεί και διασαφηνίζει τη φράση «το ιδανικό της αδελφότητας»

B4γ.

Η σύνταξη της πρότασης είναι ενεργητική. Η μετατροπή της σε παθητική σύνταξη γίνεται ως εξής: «...Μόνο από τη δημοκρατία επιτρέπεται η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων...»

Γ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο

Ενδεικτικός τίτλος: «Πολίτες εν δράσει»

Πρόλογος

Θεμελιώδης αρχή και προϋπόθεση της δημοκρατίας είναι η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στα κοινά. Το μεγάλο ποσοστό όμως αποχής από την πρόσφατη διαδικασία των εκλογών αποδεικνύει τον κλονισμό της γενικότερης δημοκρατικής συνείδησης του σύγχρονου πολίτη. Με αφορμή λοιπόν αυτό το γεγονός χρειάζεται να διερευνηθεί η πρακτική εφαρμογή των δημοκρατικών αρχών στην καθημερινή ζωή και η συμβολή του σχολείου στη διαμόρφωση δημοκρατικών πολιτών.

Κύριο θέμα

α' ερώτημα: πράξεις δημοκρατίας στην καθημερινότητα

- επαγρύπνηση με ενημέρωση και πληροφόρηση για ατομικά και συλλογικά προβλήματα
- κριτική θεώρηση των πραγμάτων και περιφρούρηση αυτοβουλίας
- υπακοή στους νόμους
- σεβασμός στη διαφορετικότητα (ΑΜΕΑ, αλλοεθνείς, αλλόθρησκοι)
- επίλυση των διαφορών μέσω του διαλόγου
- συμμετοχή σε οργανώσεις για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου/αγωνιστικότητα
- συμμετοχή σε ψηφοφορίες

Μεταβατική παράγραφος

β' ερώτημα: Σχολικές δράσεις για τη διαμόρφωση ενεργών δημοκρατικών πολιτών

- διάλογος καθηγητών-μαθητών καθώς και μαθητών μεταξύ τους για παροχή γνώσης και ανάπτυξη κριτικής σκέψης, καλλιέργεια διαλόγου, σεβασμός στην πολυφωνία
- ομαδοσυνεργατική διδασκαλία για την ορθή κοινωνικοποίηση των παιδιών και εμφύσηση αξιών, ιδανικών και αρχών.

- δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα (περιβαλλοντικές ομάδες, στήριξη αδύναμων μαθητών) για σεβασμό στον συνάνθρωπο και στα ανθρώπινα δικαιώματα
- ενίσχυση μαθητικών κοινοτήτων για διεκδίκηση δικαιωμάτων και καλλιέργεια αγωνιστικότητας με απόκτηση κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης
- δράσεις για ένταξη ατόμων με διαφορετικότητα (στο πλαίσιο του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής)

Επίλογος

Το σχολείο διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση συνειδητοποιημένων, δημοκρατικών πολιτών. Παρ' όλα αυτά, επειδή η απόκτηση δημοκρατικής παιδείας είναι μια συνεχής διαδικασία, είναι ευθύνη κάθε πολίτη που σέβεται τον εαυτό του και τους συνανθρώπους του να μεριμνά για τη διαφύλαξη των δημοκρατικών αρχών στην καθημερινότητά του.

Επισήμανση: ο μαθητής μπορεί να κλείσει το άρθρο του γράφοντας «**Ο αρθρογράφος**»